

Risale-i Nur'dan Seçmeler

Şeriat-ı garrâ, kelâm-ı ezelden geldiğinden, ebede gidecektir. Nefs-i emmarenin istibdad-ı rezilesinden selâmetimiz, İslâmiyete istinad iledir. O hablülmetine temessük iledir. Ve haklı hürriyetten hakkıyla istifade etmek, imandan istimdad iledir. Zira, Sâni-i Âleme hakkıyla abd ve hizmetkâr olanın, halka ubudiyete tenezzül etmemesi gerektir.

Divan-ı Harb-i Örfî, s.62.

Dünya için din feda olunmaz. Gebermiş istibdadı muhafaza için, vaktiyle mesâil-i şeriat rüşvet verilirdi. Dinin meseleleri terk ve feda edilmesinden, zarardan başka ne faydası görüldü? Milletın kalb hastalığı zaaf-ı diyanettir. Bunu takviye ile sıhhat bulabilir.

Divan-ı Harb-i Örfî, s. 63.

Sual: Şu pis istibdat ne vakitten beri başlamış geliyor?

Cevap: İnsanlar hayvanlıktan çıkıp geldiği vakit, nasılsa bunu da beraber getirmiştir.

Sual: Demek istibdat hayvaniyetten gelmedir?

Cevap: Evet... Müstebit bir kurt, bîçare bir koyunu parça parça etmek, daima kavî zayıfı ezmek, hayvanların birinci düstur ve kavanin-i esasiyesindedir.

Sual: Sonra?

Cevap: Şeriat-ı Garrâ zemine nüzul etti; ta ki zeminin yüzünü temiz ve insanın yüzünü ak etsin, şu insaniyetten siyah lekesini izale etsin; hem de izale etti. Fakat, vâesefâ ki, muhit-i zamanî ve mekânînin tesiriyle, hilafet saltanata inkılap edip, istibdat bir parça hayatlandı. Ta Yezid zamanında, bir derece kuvvet bularak, başını kaldırdığından, İmam Hüseyin Hazretleri hürriyet-i şer'îye kılıcını çekti, başına havale eyledi. Fakat, ne çare ki, istibdadın kuvveti olan cehil ve vahşet, cevânib-i âlemde zeynâb gibi Yezid'in istibdadına kuvvet verdi.

Sual: Şimdiki meşrutiyet istibdat nerede, onların harekâtı nerede, hilafet, saltanat nerede? Nasıl tatbik ediyorsun? Yek diğerine musafaha ve temas ettiri-yorsun, aralarında karnlar ve asırlar var?

Cevap: Meşrutiyetin sırrı, kuvvet kanundadır, şahıs hiçtir. İstibdadın esası, kuvvet şahısta olur, kanunu kendi keyfine tabi edebilir, hak kuvvetin mağlubu. Fakat bu iki ruh her zamanda birer şekle girer, birer libas giyer. Bu zamanın modası böyle giydiriyor. Zannolunmasın, istibdat galebe ettiği zaman tamamen hükmünü icra etmiş, meşrutiyet mağlup olduğu

vakit mahvolmuş. Kellâ! Kâinatta galib-i mutlak hayır olduğundan, pek çok enva ve şubat-ı heyet-i içtimaiyede meşrutiyet hükümferma olmuştur. Cidâl berdevam, harb ise seccâldir.

Münazarat, s. 37, 38.

Sual: Dine zarar olmasın, ne olursa olsun?

Cevap: İslâmiyet güneş gibidir, üflemeyle sönmez. Gündüz gibidir; göz yummakla gece olmaz. Gözünü kapayan, yalnız kendine gece yapar. Hem de, mağlûp biçare bir reise yahut müdahin memurlara veyahut mantıksız bir kısım zabıtlere itimat edilirse ve dinin himayesi onlara bırakılırsa mı daha iyidir; yoksa efkâr-ı âmme-i milletin ar-kasındaki hissiyat-ı İslâmiyenin mâdeni olan, herkesin kalbindeki şefkat-i imâniye olan envâr-ı İlâhînin lemeâtının içtimalarından ve hamiyet-i İslâmiyenin şerâât-ı neyyirânesinin imtizacından hasıl olan amûd-u nurânînin ve o seyf-i elmasın hamiyetine bırakılırsa mı daha iyidir, siz muhakeme ediniz.

Evet, şu amûd-u nurânî, dinin himayetini, şehametinin başına, murakabenin gözüne, hamiyetinin omuzuna alacaktır. Görüyorsunuz ki, lemeât-ı müteferrika, tele'lüe başlamış. Yavaş yavaş incizab ile imtizaç edecektir. Fenn-i hikmette takarrur etmiştir ki: Hiss-i dinî, bâhusus din-i hakk-ı fitrînin sözü daha nâfiz, hükmü daha âlî, tesiri daha şeditir.

Elhasıl: Başkasına itimat etmeyen nefsiyle teşebbüs eder. Size bir misal söyleyeceğim: Siz göçersiniz. Göçerin malı koyundur; o işi bilirsiniz. Şimdi herbiriniz, bazı koyunları bir çobanın uhdesine vermişsiniz. Halbuki çoban tembel ve muavini kayıtsız, köpekleri değersizdir. Tamamıyla ona itimat etseniz, rahatla evlerinizde yatsanız, biçare koyunları müstebit kurtlar ve hırsız-lar ve belâlar içinde bıraksanız daha mı iyidir; yoksa onun adem-i kifayetini bilmekle nevm-i gafleti terk edip, hanesinden her biri bir kahraman gibi koşsun, koyunların etrafında halka tutup, bir ço-bana bedel bin muhafız olmakla, hiçbir kurt ve hırsız cesaret etmesin, daha mı iyidir? Acaba Mâmehuran hırsızlarını tevbekâr ve sofî eden şu sır değil midir? Evet, ruhları ağlamak istedi, biri bahane oldu, ağladılar.

Evet, evet, neam, neam. Sivrisinek tantanasını kesse, balarısı demdemesini bozsa, sizin şevkiniz hiç bozulmasın, hiç teessüf etmeyiniz. Zira, kâinatı nağamatıyla raksa getiren hakaikin esrarını ihtizaza veren musika-i İlâhiye hiç durmuyor; mü-temadiyen güm güm eder.

Padişahların padişahı olan Sultan-ı Ezelî, Kur'ân denilen musika-i İlâhiyesi ile umum âlemi doldurarak kubbe-i âsumanda şiddetli ses getirmekle, sadef-i kefh-misâl olan ulema ve meşâyih ve hutebânın dimağ, kalp ve femlerine vurarak, aks-i sadâsı onların lisanlarından çıkıp seyir ve seyelân ederek, çeşit çeşit sadâlarla dünyayı güm güm ile ihtizaza getiren o sadânın tecessüm ve intibayıyla; umum kütüb-ü İslâmiyeyi bir tanbur ve kanunun bir teli ve bir şeridi hükmüne getiren ve her bir tel, bir neviyle onu ilân eden o sadâ-yı semavî ve ruhanîyi kalbin kulağıyla işitmeyen veya dinleme-yen; acaba o sadâyâ nispeten sivrisinek gibi bir emîrin demdemelerini ve karasinekler gibi bir hükümetin adamlarının vız vızlarını işitecek midir?

Elhasıl: İnkılab-ı siyasî cihetiyle dininden havf eden adamın dinde hissesi, beytü'l-ankebut gibi zayıf düşmüş cehalettir, onu korkutur; taklittir, onu telâşa düşürttür. Zira itimad-ı nefsin fıkdanı ve aczin vücudu cihetiyle, saadetini yalnız hükümetin cebinden zannettiğinden; kalbini, aklını da hükümetin kesesinden tahayyül eder, korkar.

Münazarat, s. 44-47.

Ey kardeşlerim! Kırkbeş sene evvel Eski Said'in bu dersinden anlaşılıyor ki; o Said siyasetle, içtimaiyât-ı İslâmiye ile ziyade alâkardır. Fakat, sakın zannetmeyiniz ki o, dini siyasete âlet veya vesile yapmak mesleğinde gitmiş! Hâşâ belki o, bütün kuvvetiyle siyaseti dine âlet ediyormuş. Ve derdi ki: "Dinin bir hakikatini bin siyasete feda ederim." Evet, o zamanda kırk-elli sene evvel hissetmiş ki, bazı münafık zındıkların siyaseti dinsizliğe âlet etmeye teşebbüs niyetlerine ve fikirlerine mukabil, o da bütün kuvvetiyle siyaseti İslâmiyetin hakaikına bir hizmetkâr, bir âlet yapmaya çalışmış.

Fakat, o zamandan yirmi sene sonra gördü ki: O gizli münafık zındıkların, Garplılaştırmak bahanesiyle siyaseti dinsiz-liğe âlet yapmalarına mukabil, bir kısım dindar ehl-i siyaset dini siyaset-i İslâmiyeye âlet etmeye çalışmışlardı. İslâmiyet güneşi yerdeki ışıklara âlet ve tâbi olamaz. Ve alet yapmak, İslâmiyetin kıymetini tenzil etmektir, büyük bir cinayettir.

Hutbe-i Şamiye, s. 52.

Bu zaman hem iman ve din için, hem hayat-ı içtimaî ve şeriat için, hem hukuk-u âmme ve siyaset-i İslâmiye için gayet ehemmiyetli birer müceddid ister. Fakat en ehemmiyetlisi, hakaik-i imaniyeyi muhafaza noktasında tecdid vazifesi, en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve hayat-ı içtimaiye ve siyasiye daireleri ona nispeten ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalıyor. Rivâyât-ı hadisiyede, tecdid-i din hakkında ziyade ehemmiyet ise, imanî hakaikteki tecdid itibarıyla. Fakat efkâr-ı âmmede, hayatperest insanların nazarında zâhiren geniş ve hâkimiyet noktasında cazi-bedar olan hayat-ı içtimaiye-i İslâmiye ve siyaset-i diniye cihetleri daha ziyade ehemmiyetli görüldüğü için, o adese ile, o nokta-i nazardan bakıyorlar, mânâ veriyorlar.

Kastamonu Lahikası, s. 145.

Rejimi reddetmek ne vazifemizdir, ne de kuvvetimiz var. Ve ne de düşünüyoruz ve ne de Risale-i Nur izin veriyor. Fakat biz kabul etmiyoruz, amel etmiyoruz, istemi-yoruz. Red başka, kabul etmemek başkadır, amel etmemek daha başkadır. Hazret-i Ömer'in (r.a.) taht-ı hükmünde, kanun-u adalet-i şer'iyesini reddetmeyen ve ilişmeyen Yahudilere, Nasârâya ilişmiyordular. Demek, kabul etmemek, tasdik etmemek, idarece bir cünha, bir suç teşkil etmiyor ki, o çeşit muhalifler ve münkirler, en kuvvetli padişahların idaresi ve siyaseti altında bulunmuşlar.

İşte, bu nokta-i nazardan, Risale-i Nur'un şakirtlerinden en müthiş bir muhalif, rejim müessesesini tel'in de etse, bilfiil idareye ilişmese, onun mefkûresine kanunen ilişilmez. Hürriyet-i vicdan ve hürriyet-i fikir, onları tebride eder.

Kastamonu Lahikası, s. 206.

Adalet-i mahza ile adalet-i izafiyenin izahı şudur ki: "Men katele nefsin bi gayri nefsin ev fesadin fi'l ardi fekeennemâ katele'n-nâse cemîan." Âyetin mânâ-i işariyeli: Bir masumun hakkı, bütün halk için dahi iptal edilmez. Bir fert dahi, umumun selameti için feda edilmez. Cenâb-ı Hakk'ın nazar-ı merhametinde hak haktır, küçüğüne büyüğüne bakılmaz. Küçük büyük için iptal edilmez. Bir cemaatin selameti için, bir ferdin rızası bulunmadan hayatı ve hakkı feda edilmez. Hamiyet namına rızasıyla olsa, o başka meseledir.

Adalet-i izafiye ise: Küllün selameti için, cüz'ü feda eder. Cemaat için, ferdin hakkını nazara almaz. Ehvenü's-şer diye bir nevi adalet-i izafiyeyi yepmeye çalışır. Fakat adalet-i mahza kabil-i tatbik ise, adalet-i izafiyeye gidilmez, gidilse zulümdür.

Mektubat, s. 57.

Hazret-i İmam-ı Ali'nin Vak'a-i Siffin'-de Hazret-i Muaviye'nin taraftarlarıyla muharebesi ise, hilâfet ve saltanatın muharebesidir. Yani, Hazret-i İmam-ı Ali, ahkâm-ı dini ve hakaik-i İslâmiyeyi ve âhireti esas tutup, saltanatın bir kısım kanunlarını ve siyasetin merhametsiz mukteziyatlarını onlara feda ediyordu. Hazret-i Muaviye ve taraftarları ise, hayat-ı içti-maiye-i İslâmiyeyi saltanat siyasetleriyle takviye etmek için azimeti bırakıp ruhsatı iltizam ettiler, siyaset âleminde kendilerini mecbur zannedip ruhsatı tercih ettiler, hataya düştüler.

Mektubat, s. 58.

Hazret-i Hüseyin'in muarızları olan Emevîler saltanatında, merhametsiz gadre sebebiyet verecek üç esas vardı:

Birisi: Merhametsiz siyasetin bir düsturu olan, "Hükümetin selâmeti ve âsâyışın devamı için eşhas feda edilir."

İkincisi: Onların saltanatı unsuriyet ve milliyete istinad ettiği için, milliyetin gaddârâne bir düsturu olan, "Milletin selâmeti için her şey feda edilir."

Üçüncüsü: Emevîlerin Hâşimîlere karşı an'anesindeki rekabet damarı, Yezid gibi bazılarında bulunduğu için, şefkatsiz bir gadre kabiliyet göstermişti.

Mektubat, s. 59.

Tabiiyyun, maddiyyun felsefesinden tevellüt eden bir cereyan-ı nemrudâne, gittikçe âhîrzamanda felsefe-i maddiye vasıta-sıyla intişar ederek kuvvet bulup, Ulûhiyeti inkâr edecek bir dereceye gelir. Nasıl bir padişahı tanımayan ve ordudaki zâbitan ve efrad onun askerleri olduğunu kabul etmeyen vahşî bir adam, herkese, her askere bir nevi padişahlık ve bir gûnâ hâkimiyet verir. Öyle de, Allah'ı inkâr eden o cereyan efradları, birer küçük Nemrud hükmünde nefislerine birer rububiyet verir. Ve onların başına geçen en büyükleri, ispiirtizma ve manyetizmanın hâdisâtı nev'inden müthiş harikalara mazhar olan Deccal ise, daha ileri gidip, cebbârâne surî hükûmetini bir nevi rububiyet tasavvur edip ulûhiyetini ilân eder. Bir sineğe mağlûp olan ve bir sineğin kanadını bile icad edemeyen âciz bir insanın ulûhiyet dâvâ etmesi ne derece ahmakçasına bir maskaralık olduğu malûmdur.

Mektubat, s. 60.

Deccalın şahs-ı surîsi insan gibidir. Mağrur, firavunlaşmış, Allah'ı unutmış olduğundan, surî, cebbârâne olan hâkimiyetine ulûhiyet namını vermiş bir şeytan-ı ahmaktır ve bir insan-ı dessastır. Fakat şahs-ı mânevîsi olan dinsizlik cereyan-ı azîmi pek cesîmdir.

Mektubat, s. 61.

Sizi iğfal eden ve adliyyeyi şaşkırtan ve hükûmeti bizimle vatana ve millete zararlı bir surette meşgul eyleyen muarızlarımız olan zındıklar ve münafıklar, istibdad-ı mutlaka "cumhuriyet" nâmı vermekle, irtidad-ı mutlaka rejim altına almakla, sefahet-i mutlaka "medeniyet" ismi vermekle, cebr-i keyfi-i küfrîye "kanun" ismini takmakla hem sizi iğfal, hem hükûmeti işgal, hem bizi perişan ederek, hâkimiyet-i İslâmiyyeye ve millete ve vatana ecnebi hesabına darbeler vuruyorlar.

Şualar, s. 256.

"Risale-i Nur'daki şefkat, hakikat, hak, bizi siyasetten men etmiş. Çünkü mâsumlar belâya düşerler; onlara zulmetmiş oluruz." Bazı zâtlar bunun izahını istediler. Ben de dedim:

Şimdiki fırtınalı asırda gaddar medeniyetten neş'et eden hodgâmlık ve asabiyet-i unsuriye ve umumî harpten gelen istibdadat-ı askeriye ve dalâletten çıkan merhametsizlik cihetinde öyle bir eşedd-i zulüm ve eşedd-i istibdadat meydan almış ki, ehl-i hak, hakkını kuvvet-i maddiye ile müdafaa etse, ya eşedd-i zulüm ile, tarafgirlik bahanesiyle çok bîçareleri yakacak; o hâlette o da ezlem olacak ve mağlûp kalacak. Çünkü, mezkûr hissiyatla hareket ve taarruz eden insanlar, bir iki adamın hatasıyla yirmi otuz adamı, âdi bahanelerle vurur, perişan eder. Eğer ehl-i hak, hak ve adalet yolunda yalnız vurana vursa, otuz zayiata mukabil yalnız biri kazanır, mağlûp vaziyetinde kalır. Eğer mukabele-i bilmisil kaide-i zâlimânesiyle, o ehl-i hak dahi bir ikinin hatasıyla yirmi otuz bîçareleri ezse-ler, o vakit, hak namına dehşetli bir haksızlık ederler.

İşte, Kur'ân'ın emriyle, gayet şiddetle ve nefretle siyasetten ve idareye karışmaktan kaçındığımızın hakikî hikmeti ve sebebi budur. Yoksa bizde öyle bir hak kuvveti var ki, hakkımızı tam ve mükemmel müdafaa edebilirdik.

Şualar, s. 260.

Her iki Deccal, âzamî bir istibdat ve âzamî bir zulüm ve âzamî bir şiddet ve dehşetle hareket ettiklerinden, âzamî bir iktidar görünür. Evet, öyle acip bir istibdat ki, kanunlar perdesinde herkesin vicdanına ve mukaddesatına, hattâ elbisesine müdahale ederler. (Zannederim, asr-ı âhîrde İslâm ve Türk hürriyetperverleri, bir hiss-i kablelvuku ile bu dehşetli istibdadı hissederek oklar atıp hücum etmişler. Fakat çok aldanıp yanlış bir hedef ve hatâ bir cephede hücum göstermişler.) Hem öyle bir zulüm ve cebir ki, bir adamın yüzünden yüz köyü harap ve yüzer mâsumları tecziye ve tehcir ile perişan eder.

Şualar, s. 513.

Nur Risalelerinin ve Nurcuların siyaset-le alâkaları yok. Ve Risale-i Nur, rıza-i İllâhîden başka hiçbir şeye âlet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur'un mensupları, içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar.

Yalnız Sebilürreşad, Doğu gibi mücahidler iman hakikatlerini ehl-i dalâletin tecavüzatından muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir ve tahsin edip onlarla dostuz ve kardeşiz—fakat siyaset noktasında değil. Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost-düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu mânâyı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nurcular emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip Nuru hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.

“Hem Nur Risaleleri küfr-ü mutlakı kırdığı için, küfr-ü mutlakın altındaki anarşiliği ve üstündeki istibdad-ı mutlakı kırdığı cihetle, bir nevi siyasete teması var tevehhüm edilmiş. Halbuki Nurun ter-cümanı, birtek mesele-i imaniyeyi dünya saltanatına değişmediğini mahkemelerde dâvâ edip yirmi beş sene tarz-ı hayatıyla ve emarelerle ispat etmiştir.”

Emirdağ Lahikası II, s. 281

Kardeşlerim,

Sizce münasip ise Başvekile ve dindar meb’uslara verilmek üzere, ihtara binaen yazdırılmış gayet ehemmiyetli bir hakikattir.

Mukaddeme: Kırk seneye yakın siyaseti terk ettiğimden ve ekser hayatım bir nevi inzivada geçtiğinden, hayat-ı içtimaiye ve siyasiye ile meşgul olmadığımın, büyük bir tehlikeyi göremiyordum. Bugünlerde o tehlikenin hem millet-i İslâmiyeye ve hem de bu memleket ve hükümet-i İslâmiyeye büyük bir zarar vermeye zemin hazırlamakta olduğunu hissettim. Mecburiyetle, İslâmiyet milliyeti ve hâkimiyeti ve memleketin selâmeti için çalışan ehl-i siyaset ve cemiyet-i beşeri-yeye hamiyetle çalışanlar için bana mânevî bir ihtar edildiğinden Üç Noktayı beyan edeceğim.

Birinci nokta: Gazeteleri dinlemediğim halde bir iki senedir “irtica ile itham” kelimesi mütemadiyen tekrar edildiğini işitiyordum. Eski Said kafasıyla dikkat ettim, kat’iyen gördüm ki:

Siyaseti dinsizliğe âlet yapan ve beşerdeki en dehşetli vahşet ve bedevîliğin bir kanun-u esasîsine irticaa çalışan ve hamiyet maskesini başına geçiren gizli İslâmiyet düşmanları, gaddarâne bir ithamla ehl-i İslâmiyet ve hamiyet-i diniye ve kuvvet-i imaniye cihetiyle değil dini siyasete âlet yapmak, belki de siyaseti dine âlet ve tâbi yapmakla, tâ İslâmiyetin kuvvet-i mâneviyesinden bu hükümet-i İslâmiyeyi tam kuvvetlendirmek ve dört yüz milyon hakikî kardeşi arkasında ihtiyat kuvveti bulundurmamak ve bir kısım zâlim Avrupa’nın dilenciliğinden kurtulmak için çalışanlara pek haksız olarak “irtica” damgasını vurup onları memlekete zararlı tevehhüm etmeleri, yerden göğe kadar hadsiz bir haksızlıktır. Nümunelerinden birinci nümunesi: Bu asrın dehşetli zulmüne karşı bir sed olarak İkinci Nuktada beyan etmek zamanı geldi. Menşe’leri iki kanun-u esasîye istinad eden iki irtica var:

Biri: Siyasî ve içtimaî ki, hakikî irticadır. Onun kanun-u esasîsi çok su-i istimale ve zulme medar olmuştur.

İkincisi: İrtica namı verilen hakikî bir terakki ve adaletin esasıdır.

İkinci nokta: Beşerin vahşet ve bedevîlik zamanlarındaki bir kanun-u esasîsine, medeniyet namına dine hücum edenler, irtica ile o vahşete ve bedevîliğe dönüyorlar. Beşerin selâmet, adalet ve sulh-u umumîsini mahveden o dehşetli vahşiyane kanun-u esasî, şimdi bizim bu biçare memleke-timize girmek istiyor. Garazkârâne ve anûdâne particilik gibi bazı cereyanları aşılama başlama gibi bir ihtilâf görülüyor. O kanun-u esasî de budur:

Bir taifeden, bir cereyandan, bir aşiretten bir ferдин hatâsıyla o taifenin, o cereyanın, o aşiretin bütün fertleri mahkûm ve düşman ve mes’ul tevehhüm ediliyor. Bir hatâ, binler hatâ hükmüne geçiriliyor. İttifak ve ittihadın temel taşı olan kardeşlik ve vatandaşlık, muhabbet ve uhuvveti zîr ü zeber ediyor.

Evet, birbirine karşı gelen muannid ve muarız kuvvetler, kuvvetsiz oluyorlar. Bu kuvvetsizlikle zayıfladığı için, millete ve memlekete ve vatana âdilâne hizmete muvaffak olunamadığından, maddî ve mânevî bir nevi rüşvet vermeye mecbur oluyorlar ki, dinsizleri kendilerine taraftar yapmak için o gaddar, engizisyonâne ve bedeviyâne ve vahşiyâne bu mezkûr kanun-u esasîye karşı ayn-ı adalet olan bu semavî ve kudsî “Velâ teziru vâziretü’n vizra uhra” nass-ı kat’îsiyle, Kur’ân’ın bir kanun-u esasîsi muhabbet ve uhuvvet-i hakikiyeyi temin eden ve bu millet-i İslâmiyeyi ve memleketi büyük

tehlikeden kurtaran bu kanun-u esasî ki, "Birisinin hatasıyla başkası mesul olamaz." Kardeşi de olsa, aşireti ve taifesi de olsa, partisi de olsa, o cinayete şerik sayılmaz. Olsa olsa, o cinayete bir nevi tarafgirlikle yalnız mânevî günahkâr olup âhirette mesul olur; dünyada değil. Eğer bu kanun-u esasî çabuk düstur-u esasî yapılmazsa, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye iki Harb-i Umumînin gösterdiği tahribatın emsaliyle, esfel-i sâfilîn olan o vahşî irticaa düşecek.

İşte, Kur'ân'ın bu gibi kudsî kanun-u esasîsine irtica namını veren bedbahtlar, vahşet ve bedevîliğin dehşetli bir kanun-u esasîsi olarak kabul ettikleri şimdiki öylelerinin siyasetinin bir nokta-i istinadı şudur ki: "Cemaatin selâmeti için fert feda edilir. Vatanın selâmeti için eşhasın hukuku nazara alınmaz. Devletin siyasetinin selâmeti için cüz'î zulümler nazara alınmaz" diye, birtek cânî yüzünden bir köyü mahvetmekle bin mâsumun hakkını nazara almaz. Birtek câninin yüzünden bin adamın kılıçtan geçmesini caiz görür. Bir adamın yaralanmasıyla binler mâsumu sıkıntıya verdirir. Ve iki yüz adamı kurşuna dizilmesini o bahaneyle nazara almaz. Birinci Harb-i Umumîde üç bin adamın câniyâne siyaset hatâlarıyla otuz milyon biçare nev-i beşer aynı harpte mahvedildiği gibi, binler misaller var.

İşte bu vahşiyâne irticain, bu dehşetli zulümlerine karşı gelen Kur'ân şakirtlerinin, Kur'ân'ın yüzer kanun-u esasîsinden "Velâ teziru vâziretü'n vizra uhra" âye-tinin ders verdiği kanun-u esasîsi ile adâlet-i hakikiyeyi ve ittihadı ve uhuvveti temin etmeye çalışan ehl-i iman fedakârlarına "mürteci" namını verip onları müttehem etmek, mel'un Yezid'in zulmünü adalet-i Ömeriyeye tercih etmek misillü en vahşî ve zalimâne bir engizisyon kanununu, beşerin en yüksek terakkiyatına ve adaletine medar olan Kur'ân'ın mezkûr kanun-u esasîsine tercih etmek hükmündedir. Hükûmet-i İslâmiye ile bu memleketin selâmetine çalışan ehl-i siyasetin mezkûr hakikati nazara alması lâzımdır. Yoksa, üç veya dört cereyanın muannidâne muaraza etme-leriyle, o kuvvetler, muaraza sebebiyle zayıflar. Memleketin menfaatine ve âsâ-yişine sarf edilecek o zayıf kuvvetle hâkimiyetini—hattâ istibdad ile de olsa—âsâyîş ve emniyet-i umumiyeyi muhafazaya kâfi gelmediğinden Fransız ihtilâl-i kebîri-nin tohumlarının bu mübarek memleket-i İslâmiyeye ekilmesine yol vermektir diye telâş edilebilir.

Madem bu ittifaksızlıktan gelen zaafiyet ve kuvvetsizlik sebebiyle ecnebînin politikasına ve ehemmiyetsiz, muvakkat yardımlarına karşı bu acip mânevî rüşvetler veriliyor, dört yüz milyon kardeşin uhuvvetine, milyarlar ecdadın mesleğine ehemmiyet verilmiyor gibi bir mânâ hükmediyor. Ve âsâyîş ve siyasete zarar gelmemek için bu kadar israfat ile bol maaşlar suretinde kuvvet teminine kendilerini mecbur zanne-derek rüşvetler veriliyor; milletin fakr-ı hali nazara alınmıyor. Elbette ve elbette ve kat'î olarak, şimdi bu memleketteki ehl-i siyaset, garba ve ecnebîye verdiği siyasî ve mânevî rüşvetin on mislini âlem-i İslâmın ileride cemahir-i müttefikası hükmünde olacak olan dört yüz milyon Müslüman kardeşlere memleket ve milletin ve bu devlet-i İslâmiyenin selâmeti için gayet azîm bir bahşîş ve zararsız rüşvet vermesi lâzım ve elzemdir.

İşte o makbul, lâzım ve çok menfaatli, caiz ve vacip rüşvet ise, teavün-ü İslâmın esası ve hediye-i Kur'ân'ın semavî bir düsturu ve rabitası ve kudsî kanun-u esasîsi olan "İnneme'l mü'minûne ihvetün." "Va'tesimu bî habli'llahi cemîan." "Velâ teziru vâziretü'n vizra uhra." "Velâ tenâzeu fetefşelû ve tezhebe rîhukum" kudsî, esasî kanunlarını düstur-u hareket etmektir.

Üçüncü Nokta: Şimdilik tehir edildi.

Emirdağ Lahikası II, s. 318-321.

Birinci Sualleri: Niçin eskiden Hürriyetin başında siyasetle hararetle meşgul oluyordun, bu kırk seneye yakındır ki bütün bütün terk ettin?

Elcevap: Siyaset-i beşeriyenin en esaslı bir kanun-u esasîsi olan, "Selâmet-i millet için fertler feda edilir. Cemaatin selâmeti için eşhas kurban edilir. Vatan için herşey feda edilir" diye, bütün nev-i beşerdeki şimdiye kadar dehşetli cinayetler bu kanunun su-i istimalinden neş'et ettiğini kat'iyen bildim. Bu kanun-u esasî-yi beşeriye, bir hadd-i muayyenesi olmadığı için çok su-i istimaline yol açmış. İki Harb-i Umumî, bu gaddar kanun-u esasînin su-i istimalinden çıkıp bin sene beşerin te-rakkiyatını zîr ü zeber ettiği gibi, on cânî yüzünden doksan mâsumun mahvına fetva verdi. Bir menfaat-i umumî perdesi altında şahsî garazlar, bir cânî yüzünden bir kasabayı harap etti. Risale-i Nur bu hakikati bazı mecmua ve müdafaatta ispat ettiği için onlara havale ediyorum.

İşte, beşeriyet siyasetlerinin bu gaddar kanun-u esasîsine karşı, Arş-ı Âzamdan gelen Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyandaki bu gelen kanun-u esasîyi buldum. O kanunu da şu âyet ifade ediyor:

“Velâ teziru vâziretü'n vizra uhra” “Men katele nefsin bi gayri nefsin ev fesadin fi'l ard fekeennemâ katele'n-nâse cemîan.” Yani, bu iki âyet, bu esasî ders veriyor ki: “Bir adamın cinayetiyle başkalar mes'ul olmaz. Hem bir mâsum, rızası olmadan, bütün insana da feda edilmez—kendi ihtiyarıyla, kendi rızasıyla kendini feda etse, o fedakârlık bir şehadettir ki, o başka meseledir” diye, hakikî adalet-i beşeriyeyi te'sis ediyor.

Emirdağ Lahikası II, s. 333-334.

Kalbe ihtar edilen içtimaî hayatımıza ait bir hakikat

Bu vatanda şimdilik dört parti var. Biri Halk Partisi, biri Demokrat, biri Millet, diğeri İttihad-ı İslâmdır.

İttihad-ı İslâm Partisi, yüzde altmış, yetmiş tam mütediyyin olmak şartıyla, şimdiki siyaset başına geçebilir. Dini siyasete âlet etmemeye, belki siyaseti dine âlet etmeye çalışabilir. Fakat çok zamandan beri terbiye-i İslâmiye zedelenmesiyle ve şimdiki siyasetin cinayetine karşı dini siyasete âlet etmeye mecbur olacağından, şimdilik o parti başa geçmemek lâzımdır.

Halk Partisi ise, hakikaten acip ve zevkli bir rüşvet-i umumîyi kanunlar perdesinde bazı memurlara verdikleri için, yirmi sekiz senelik bütün cinâyâtıyla başkaların cinâyâtı ve İttihatçıların ve mason kısmının seyyiatları da o partiye yükletildiği halde, Demokratlara bir cihette galip hükmündedirler. Çünkü ubudiyetin noksaniyetiyle enaniyet kuvvet bulur, nemrutçuluklar çoğalır. Bu benlik zamanında, memuriyet hakikatta bir hizmetkârlık olduğu halde, bir hâkimiyet, bir ağalık, bir nemrutçulukla nefse gayet zevkli bir hâkimiyet mertebesini bir kısım memurlara rüşvet olarak verdiği için, bütün o acip cinayetlerle ve kendinden olmayan ceridelerin neşriyatıyla beraber bana yapılan muamelelerinden hissettim ki, bir cihette mânen Demokratlara galip geliyorlar. Halbuki, İslâmiyetin bir kanun-u esasîsi olan, hadis-i şerifte “Seyyidu'l kavmi hâdimuhum,” yani, “Memuriyet, emirlik ise, reislik değil, millete bir hizmetkârlıktır.” Demokratlık, hürriyet-i vicdan, İslâmiyetin bu kanun-u esasîsine daya-nabilir. Çünkü kuvvet kanunda olmazsa şahsa geçer. İstibdad, mutlak keyfi olur.

Millet Partisi ise: Eğer İttihad-ı İslâmdaki esas olan İslâmiyet milliyeti ki, Türkçülük onun içinde mezc olmuş bir millet olsa, o Demokratın mânâsındadır, dindar Demokratlara iltihak etmeye mecbur olur. Frenk illeti tâbir ettiğimiz ırkçılık, unsurculuk fikriyle Avrupa, âlem-i İslâmı parçalamak için içimize bu frenk illetini aşlamış. Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve câzibedar bir hâlet-i ruhiye verdiği için, pek çok zararları ve tehlikeleriyle beraber, zevk hatırı için her millet cüz'î-küllî bu fikre iştihak gösteriyorlar.

Şimdiki terbiye-i İslâmiyenin za'fiyetiyle ve terbiye-i medeniyenin galebesiyle ekseriyet kazanarak başına geçerse, ekseriyet teşkil etmeyen ve ancak yüzde otuzu hakikî Türk olan ve yüzde yetmiş başka unsurlardan olanlar, hem hakikî Türklerin, hem hâkimiyet-i İslâmiyenin aleyhine cephe almaya mecbur olacaklar. Çünkü, İslâmiyetin bir kanun-u esasîsi olan bu âyet-i kerime, “Velâ teziru vâziretü'n vizra uhrâ”dır. Yani, “Birisinin günahıyla başkası muahaze ve mes'ul olmaz.”

Halbuki, ırkçılık damarıyla, bir adamın cinayetiyle mâsum bir kardeşini, belki de akrabasını, belki de aşiretinin efradını öldürmekte kendini haklı zanneder. O vakit hakikî adalet yapılmadığı gibi, şiddetli bir zulüm de yol bulur. Çünkü “Bir mâsumun hakkı, yüz câniye feda edilmez” diye İslâmiyetin bir kanun-u esasîsidir. Bu ise çok ehemmiyetli bir mesele-i vataniyedir. Ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir tehlikedir.

Mâdem hakikat budur, ey dindar ve dine hürmetkâr Demokratlar siz bu iki partinin gayet kuvvetli ve zevkli ve câzibedar nokta-i istinadlarına mukabil, daha ziyade maddî ve mânevî cazibedar nokta-i istinad olan hakaik-i İslâmiyeyi nokta-i istinad yapmaya mecbursunuz. Yoksa, sizin yapmadığınız eskiden beri cinayetleri nasıl eski partiye yüklüyorlarsa, size de yükleyip, Halkçılar ırkçılığı elde edip tam sizi mağlûp etmeye bir ihtimal-i kavî ile hissettim. Ve İslâmiyet namına telâş ediyorum.

[Risale-i Nur'un vatana, millete ve İslâmiye-te büyük hizmetini kabul ve takdir eden Başvekil Adnan Menderes'e Üstadın yazdığı bir mektup.]

Ben çok hasta olduğum ve siyasetle alâkasız bulunduğum halde, Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanı ile bir sohbet etmek istedim. Hal ve vaziyetim görüşmeye müsaade etmediği için, o surî konuşmak yerine, bu mektup benim bedelime konuşsun diye yazdım.

Gayet kısa birkaç esası, İslâmiyetin bir kahramanı olan Adnan Menderes gibi dindarlara beyan ediyorum.

Birincisi: İslâmiyetin pek çok kanun-u esasîsinden birisi, "Vela teziru vaziretü'n vizra uhra" âyet-i kerîmesinin hakikatıdır ki, "Birisinin cinayetiyle başkaları, akraba ve dostları mesul olamaz." Halbuki, şimdiki siyaset-i hâzırada particilik taraftarlığıyla, bir câninin yüzünden pek çok mâsumların zararına rıza gösteriliyor. Bir câninin cinayeti yüzünden taraftarları veyahut akrabaları dahi şenî gıybetler ve tezyifler edilip, birtek cinayet yüz cinayete çevrildiğinden, gayet dehşetli bir kin ve adaveti damarlara dokundurup kin ve garaza ve mukabele-i bilmisile mecbur ediliyor. Bu ise, hayat-ı içtimaiyeyi tamamen zîr ü zeber eden bir zehirdir. Ve hariçteki düşmanların parmak karıştırmalarına tam bir zemin hazırlamaktır. İran ve Mısır'daki hissedilen hadise ve buhranlar bu esastan ileri geldiği anlaşılıyor. Fakat onlar burası gibi değil; bize nisbeten pek hafif, yüzde bir nisbetindedir. Allah etmesin, bu hal bizde olsa pek dehşetli olur.

Bu tehlikeye karşı çare-i yegâne: Uhuvvet-i İslâmiyeyi ve esas İslâmiyet milliyetini o kuvvetin temel taşı yapıp, mâsumları himaye için, cânilerin cinayetlerini kendilerine münhasır bırakmak lâzımdır.

Hem, emniyetin ve âsâyîşin temel taşı yine bu kanun-u esâsîden geliyor.

Meselâ, bir hanede veya bir gemide bir mâsum ile on cânî bulunsa, hakikî adaletle ve emniyet ve âsâyîş düstur-u esasîsi ile, o mâsumu kurtarıp tehlikeye atmamak için, gemiye ve haneye ilişmemek lâzım—tâ ki mâsum çıkıncaya kadar.

İşte bu kanun-u esasî-i Kur'ânî hükmünce âsâyîş ve emniyet-i dahiliyeye ilişmek, on cânî yüzünden doksan mâsumu tehlikeye atmak, gazab-ı İlâhînin celbine vesile olur. Madem Cenab-ı Hak, bu tehlikeli zamanda bir kısım hakikî dindarların başa geçmesine yol açmış, Kur'ân-ı Hakîmin bu kanun-u esasîsini kendilerine bir nokta-i istinad ve onlara garazkârlık edenlere karşı siper yapmak lâzım geldiğini, zaman ihtar ediyor.

İslâmiyetin ikinci bir kanun-u esasîsi: Şu hadîs-i şeriftir: "Seyyidü'l kavmi hadimuhum." hakikatıyla, memuriyet bir hizmetkârlıktır; bir hâkimiyet ve benlik için tahakküm âleti değil... Bu zamanda terbiye-i İslâmiyenin noksaniyetiyle ve ubudiyetin zafiyetiyle benlik, enaniyet kuvvet bulmuş. Memuriyeti hizmetkârlıktan çıkarıp bir hâkimiyet ve müstebidâne bir mertebe tarzına getirdiğinden, abdestsiz, kıblesiz namaz kılmak gibi, adalet, adalet olmaz, esasiyle de bozulur. Ve hukuk-u ibad da zîr ü zeber olur. Hukuk-u ibad, hukukullah hükmüne geçmiyor ki hak olabilsin. Belki nefsanî haksızlıklara vesile olur.

Şimdi, Adnan Menderes gibi, "İslâmiyetin ve dînin icaplarını yerine getireceğiz" diye ve mezkûr iki kanun-u esasîye karşı muhalefet edip tam zıddına olarak iki dehşetli cereyan, gayet büyük rüşvetle halkları aldatmak ve ecnebîlerin müdahalesine yol açmak vaziyetinde hücum etmek ihtimali kuvvetlidir.

Birisi: Birinci kanunu esasîye muhalif olarak, bir cânî yüzünden kırk mâsumu kesmiş, bir köyü de yakmış. Bu derecede bir istibdad-ı mutlak, her nefsin zevkine geçecek memuriyete bir hâkimiyet suretinde rüşvet vererek, dindar hürriyetperverlere hücum ediliyor.

İkinci hücum da: İslâmiyet milliyet-i kudsiyesini bırakıp, evvelkisi gibi, bir cânî yüzünden yüz mâsumun hakkını çiğneyebilen, zahiren bir milliyetçilik ve hakikatte ırkçılık damarıyla hem hürriyetperver dindar Demokratlara, hem bütün bu vatandaki yüzde yetmiş sair unsurlardan bulunanlara, hem hükûmet aleyhine, hem biçare Türkler aleyhine, hem Demokratın takip ettiği siyaset aleyhine çalışarak ve serseri ve enaniyetli nefislere gayet zevkli bir rüşvet olarak bir ırkçılık kardeşliği veriyor. O zevkli kardeşliğin içinde, o zevkli faydadan bin defa daha ziyade hakikî kardeşleri düşmanlığa

çevirmek gibi acip tehlikeyi, o sarhoşluğu ile hissedemiyor.

Meselâ, İslâmiyet milliyetiyle 400 mil-yon hakikî kardeşin hergün “Allahü’-m-mağfirli’l-mü’minine ve’l-mü’minat.” dua-yı umumîsiyle mânevî yardım görmek yerine, ırkçılık 400 milyon mübarek kardeşleri, dört yüz serseriye ve lâübalilere yalnız dünyevî ve pek cüz’î bir menfaati için terk ettiriyor. Bu tehlike hem bu vatana, hem hükûmete, hem de dindar Demokratlara ve Türklere büyük bir tehlikedir. Ve öyle yapanlar da hakikî Türk değillerdir. Necip Türkler böyle hatâdan çekinirler.

Bu iki taife herşeyden istifadeye çalışıp dindar Demokratları devirmeye çalıştıkları ve çalıştırdıkları, meydandaki âsar ile tahakkuk ediyor. Bu acip tahribata ve bu iki kuvvetli muarızlara karşı, kırk Sahabe ile dünyanın kırk devletine karşı meydan-ı muarazaya çıkan ve galebe eden ve bin dört yüz sene zarfında ve her asırda üç yüz dört yüz milyon şakirdi bulunan hakikat-i Kur’âniyenin sarsılmaz kuvvetine dayanmak ve onun içindeki dünyevî ve uhrevî saâdet-i ebediyenin zevklerine o câzibedar hakikatle beraber nokta-i istinad yapmak, o mezkûr muarızlarınıza ve hem dahil ve hariçteki düşmanlarınıza karşı en lâzım ve elzem ve zarurî bir çâre-i yegânedir. Yoksa, o insafsız dahilî ve hariçî düşmanlarınız sizin bir cinayetinizi binler yapıp ve eskilerin de cinayetlerini ilâve ederek başkaların başına yükledikleri gibi, size de yükleyecekler. Hem size, hem vatana, hem millete telâfi edilmeyecek bir tehlike olur.

Cenab-ı Hak sizleri İslâmiyet lehindeki hizmetlerinizde muvaffak ve mezkûr tehlikelerden muhafaza eylesin diye ben ve Nurcu kardeşlerimiz, yapacağınız hizmete ve mezkûr hakikati kabul etmenize mukabil dua etmeye karar vereceğiz.

Üçüncüsü: İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyeye dair bir kanun-u esasîsi dahi, bu hadis-i şerifin, “El-mü’minü li’l-mü’mini ke’l bünyani mersusi yeşüddü ba’duhu ba’den.” hakikatıdır. Yani, hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı, dahildeki adâveti unutmak ve tam tesanüd etmektir. Hattâ en bedevî tâifeler dahi bu kanun-u esasînin menfaatini anlamışlar ki, hariçte bir düşman çıktığı vakit, o taife birbirinin babasını, kardeşini öldürdükleri halde, o dahildeki düşmanlığı unutup, hariçteki düşman def oluncaya kadar tesanüd ettikleri halde; binler teessüflerle deriz ki, benlikten, hodfuruşluktan, gururdan ve gaddar siyasetten gelen dahildeki tarafigirane fikriyle, kendi tarafına şeytan yardım etse rahmet okutacak, muhalifine melek yardım etse lânet edecek gibi hadisatlar görünüyor. Hattâ, bir sâlih âlim, fikr-i siyâsîsine muhalif bir büyük sâlih âlimi tekfir derecesinde giybet ettiği; ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun fikrine uygun ve taraftar olduğu için hararetle senâ ettiğini gördüm. Ve şeytandan kaçır gibi, otuz beş seneden beri siyaseti terkettim.

Hem şimdi birisi, hem Ramazan-ı Şerife, hem şeâir-i İslâmiyeye, hem bu dindar millete büyük bir cinayeti yaptığı vakit muhaliflerinin onun o vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Halbuki, küfre rıza küfür olduğu gibi; dalâlete, fiska, zulme rıza da fisktır, zulümdür, dalâlettir. Bu acip halin sırrını gördüm ki, kendilerini millet nazarında ettikleri cinayetlerinden mâzur göstermek damarıyla muhaliflerini kendilerinden daha dinsiz, daha câni görmek ve göstermek istiyorlar. İşte bu çeşit dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimâi ahlâkı da zîr ü zeber edip bu vatan ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye büyük bir suikast hükmündedir.

Daha yazacaktım, fakat bu üç nokta-i esasıyeyi şimdilik dindar hürriyetperverlere beyan etmekle iktifa ediyorum.

Emirdağ Lahikası II, s. 393-396.

Evet, mesleğimizde kuvvet var. Fakat bu kuvvet, âsâyîşi muhafaza etmek içindir. “Vela teziru vaziretü’n vizra uhra” düsturu ile—ki “Bir câni yüzünden onun kardeşi, hanedanı, çoluk-çocuğu mesul olamaz”—işte bunun içindir ki, bütün hayatımda bütün kuvvetimle âsâyîşi muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dahile karşı değil, ancak hâricî tecavüze karşı istimal edilebilir. Mezkûr âyetin düsturuyla vazifemiz, dahildeki âsâyîşe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun içindir ki, âlem-i İslâmda âsâyîşi ihlâl edici dahilî muharebat ancak binde bir olmuştur. O da aradaki bir içtihad farkından ileri gelmiştir. Ve cihad-ı mâneviyenin en büyük şartı da vazife-i İlâhiyeye karışmamaktır ki, “Bizim vazifemiz hizmettir; netice Cenab-ı Hakka âittir. Biz vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz.”

Ben de Celâleddin Harzemşah gibi, “Benim vazifem hizmet-i imaniyedir; muvaffak etmek veya etmemek Cenab-ı Hakkın vazifesidir” deyip ihlâs ile hareket etmeyi Kur’ân’dan ders almışım.

Hariçî tecavüze karşı kuvvetle mukabele edilir. Çünkü düşmanın malı, çoluk çocuğu ganimet hükmüne geçer. Dahilde ise

öyle değildir. Dâhildeki hareket, müsbet bir şekilde mânevî tahribata karşı mânevî, ihlâs sırrıyla hareket etmektir. Hariçteki cihad başka, dahildeki cihad başkadır. Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenab-ı Hak bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dahilde ancak âsâyişi muhafaza için müsbet hareket edeceğiz. Bu zamanda dahil ve hariçteki cihad-ı mâneviyedeki fark pek azîmdir.

Emirdağ Lahikası II, s. 455-456.